

Zowel in Nederland als in Vlaanderen melden genoomstieren zich in de top tien van meestgebruikte stieren

Drie op een rij voor Fidelity

Meerdere genoomstieren duiken op in de top tien van meestgebruikte stieren. Dat blijkt uit de inseminatiecijfers van het ki-jaar 2011-2012. Delta Fidelity kreeg de meeste inseminaties achter zijn naam, terwijl OManzonen bij zwartbont hun leidende posities met gemak handhaven.

tekst Inge van Drie

Delta Fidelity meestgebruikt over rood én zwart

Improver neemt de leiding bij zwartbont over van Impuls

Vorig jaar verschenen de eerste genoomstieren al in de ki-statistieken. Een blik op de statistieken van het ki-jaar 2011-2012 maakt duidelijk dat dat geen incident was. Het gebruik van genoomstieren is het afgelopen ki-jaar (van 1 september 2011 tot en met 31 augustus 2012) fiks toegenomen.

Vier genoomstieren in top tien

Was Bertilzoon Ludiek Bluejay vorig jaar de meestgebruikte DNA-stier met ongeveer 10.000 eerste inseminaties en een dertiende plaats, dit jaar meldden zich maar liefst vier genoomstieren in de top tien bij zwartbont. Van dat viertal is Delta Emerald, een Goldwynzoon uit Etazon Renate, de hoogste, met een zesde plek en bijna 15.000 eerste inseminaties (tabel 3). Ook Delta Atlantic (v. Ramos), Heuvel Suarez (v. OMan) en Delta G-Force (v. Man-O-Man) scharen zich bij de tien meestgebruikte Nederlandse zwartbontstieren. De cijfers zijn overigens nog niet helemaal definitief, omdat nog niet alle inseminaties zijn verwerkt van veehouders die zelf insemineren.

In Vlaanderen is het niet veel anders; ook daar valt de geldingsdrang van genoomgeteste stieren op. In de top tien zwartbont in Vlaanderen prijken net als in Nederland vier genoomstieren, in volgorde van aantal inseminaties zijn dat: Emerald, G-Force, Atlantic en – anders dan in Nederland – Goldwynzoon Newhouse Gofast (tabel 4).

De genoomstieren zorgen ervoor dat de top tien zwartbont in zowel Nederland als Vlaanderen veel nieuwe namen bevat. In Nederland telt de top tien zes nieuwe stieren. Behalve de vier genoemde stieren zijn dat Big Winner en Dome's Navarro (v. Mascol). Big Winner steeg met stip. De Win 395-zoon viel vorig boekjaar nog buiten de top 25. De nieuwelingen werken onder meer Beekmanshoeve Bertil (v. Willis), Delta Olympic (v.

Addison) en Ponsstar Shogun (v. OMan) uit de top tien.

De top tien mag dan in beide landen een heel ander aanzien hebben gekregen, dat neemt niet weg dat het kwartet meestgebruikte zwartbontstieren onveranderd is gebleven. Ook afgelopen jaar waren Delta Paramount (v. Jocko) en de OManzonen DT Improver, Ralma O-Man Cf Cricket en Woudhoeve 1042 Impuls de stieren die de meeste koeien in Nederland en Vlaanderen drachtig maakten.

Improver neemt de leiding over

De onderlinge ranking van het viertal ziet er wel anders uit dan vorig jaar. Niet Impuls, maar Improver noteert dit jaar de meeste eerste inseminaties: 37.657 in totaal. Dat zijn opvallend weinig inseminaties voor een nummer-één-stier. Ter vergelijking: de OManzoon uit Aaron-dochter Genua liet vorig jaar als nummer twee iets meer dan 38.000 eerste inseminaties optekenen. Koploper Impuls kwam destijds tot ruim 62.000 eerste inseminaties.

Het gat tussen de nummer één en twee is dit jaar veel kleiner. Impuls heeft een voorsprong van slechts 400 inseminaties op de nummer twee Ralma O-Man Cf Cricket. De OManzoon uit Ralma Christmas Fudge (v. Durham) is afgelopen jaar fors meer gebruikt. In het ki-jaar 2010-2011 behaalde hij met ruim 24.000 eerste inseminaties een derde plek. In Vlaanderen is Cricket dit jaar zelfs de lijstaanvoerder met bijna 6500 eerste inseminaties. Berekend over Nederland en Vlaanderen samen is niet Improver, maar Cricket de stier die de meeste eerste inseminaties achter zijn naam krijgt. Het aantal eerste inseminaties in Nederland en Vlaanderen van oud-koploper Impuls halveert ten opzichte van vorig jaar. Desondanks noteert de OManzoon uit de vermaarde Pietjefamilie nog een derde plek in Nederland en een vierde

plek in Vlaanderen. Blijvend populair bij veehouders is Delta Paramount, die opnieuw bij de beste vier prijkt.

Kian duikelt uit top drie

Voor het derde jaar op rij voert Delta Fidelity de ranglijst van meestgebruikte

ras	stiergebruik in Nederland (%)	
	2010-'11	2011-'12*
zwartbont hf	56,8	56,9
roodbont hf	23,9	23,5
Belgisch witblauw	9,5	8,5
fleckvieh	2,6	3,1
mrj	1,8	1,8
montbéliarde	1,3	1,9
Zweeds roodbont	1,2	1,4
brown swiss	1,0	1,1
Noors roodbont	0,5	0,5
blaarkop	0,2	0,2
verbeterd roodbont	0,2	0,2
zwartbont fh	0,2	0,2
jersey	0,2	0,2
blonde d'Aquitaine	0,1	0,1

Tabel 1 – Gebruik stieren in Nederland, uitgedrukt in percentage en gerangschikt per ras (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV)

Tabel 2 – Gebruik stieren in Vlaanderen, uitgedrukt in percentage en gerangschikt per ras (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV)

ras	stiergebruik in Vlaanderen (%)	
	2010-'11	2011-'12*
zwartbont hf	48,6	49,4
Belgisch witblauw	29,1	27,8
roodbont hf	18,7	18,8
Belgisch witrood	0,9	0,9
Belgisch witblauw dubbeldoel	0,9	0,8
fleckvieh	0,3	0,4
Zweeds roodbont	0,2	0,3
montbéliarde	0,2	0,3
brown swiss	0,2	0,3
Belgisch rood vlees	0,2	0,2
blonde d'Aquitaine	0,1	0,2
Belgisch rood dubbeldoel	0,1	0,1

stieren aan bij roodbont. Met bijna 40.000 eerste inseminaties torent de Kianzoon uit Lightningdochter Delta Bles zelfs uit boven de nummer één bij zwartbont. Toch is de voorsprong van Fidelity lang niet zo groot als de afgelopen twee jaar. Vorig jaar noteerde Fidelity met bijna 53.000 stuks dubbel zoveel inseminaties als zijn naaste belager Kylian. Nu bedraagt de afstand tot de nummer twee Topspeed Kodak (v. Kevin) niet meer dan 7000 eerste inseminaties. Levensduurspecialist Kodak is bezig met een indrukwekkende opmars. Hij verdubbelde bijna zijn totaal aantal eerste inseminaties. De Kevinzoon klom daarvoor in het klassement van de vijfde naar de tweede plek. Opmerkelijk is dat veteraan Kian voor

het eerst sinds jaren geen plek in de top drie bemachtigt. Hij moet genoegen nemen met een zesde plek. Naast Fidelity en Kodak moet de Andrieszoon ook Aalshorst Pleasure (v. Talent), Van de Peul Kylian (v. Kian) en de meestgebruikte roodbonte genoomstier Camion van de Peul (v. Fender) voor zich dulden. Naast Camion van de Peul maakt ook kruisingsstier Woeste Polder Reladon zijn debuut in de top tien. De stier, die een mengeling van montbéliarde-, holstein- en brownswissbloed bevat, bezet de zevende plek met ruim 11.000 eerste inseminaties. In Vlaanderen verschijnt Reladon niet in de top van het klassement. Wél populair daar is genoomstier Camion, die achter Fidelity de tweede plaats inneemt. De

derde plaats is voor Kodak. DCH Almighty en HS Twister duikelen uit de Vlaamse top vijf.

Dhz-ki: bijna 42 procent

Van een krimpende inseminatiemarkt is in Nederland geen sprake. CRV noteerde in totaal 1.385.515 eerste inseminaties. Dat zijn er een kleine 1600 meer dan vorig jaar rond deze tijd. Het totaal aantal eerste inseminaties kwam vorig jaar uiteindelijk uit op 1.407.376. Naar verwachting zal het totaal aantal eerste inseminaties daar dit jaar nauwelijks van afwijken als alle gegevens van doe-het-zelvers zijn geregistreerd. Van het voorlopige aantal eerste inseminaties is 41,9 procent verricht door veehouders die zelf insemineren.

Tabel 3 – Eerste inseminaties per stier in Nederland van 1 september 2011 tot en met 31 augustus 2012 (* = genoomstier) (bron: CRV)

naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.
zwartbont Nederland							
DT Improver	37.657	Beekmanshoeve Bertil	4.820	Lowlands Fender	5.123	Morningview Legend	11.693
Ralma O-Man Cf Cricket by	37.254	Blarinckhorst Romeo by	4.612	Lowlands Bonfire	4.105	Mascol	8.052
Woudhoeve 1042 Impuls	29.763	Sand-Hill Delta Nevada	4.368	Lowlands Leola	3.951	Regancrest Alta Iota	7.415
Delta Paramount	18.338	Havap Nano by	4.220	De Volmer Glorious*	3.484	Stol Joc	7.315
Big Winner	15.889	Delta Olympic	4.163	HS Twister	3.338	Gran-J Oman McCormick	7.189
Delta Emerald*	14.828	Elagaster Packman*	4.053	Heihoeve Delta Spencer	3.247	Ufm-Dubs Alta Esquire	7.156
Delta Atlantic*	14.218	Caps Sunset*	3.692	Poos Stadel Classic	3.223	Cordes-Maid Stonewall	6.176
Dome's Navarro	12.614	Peinzer Boy	3.510	mrij			
Heuvel Suarez*	12.489	Ponsstar Shogun	3.461	Goran	2.393	Galastar Bluesky	4.864
Delta G-Force*	11.657	Batenburg Alta Jorik	3.435	Menno	1.550	R-E-W Seaver	4.194
De-Su Oman Goli	11.654	roodbont Nederland				Survivor cv	3.780
Westenrade Lacey	10.638	Delta Fidelity	39.804	Remco	1.528	Alpag Iron Active	3.223
Isidorus Alta Osan	10.482	Topspeed Kodak	32.737	Meervelder Mandries	1.358	Wa-Del Rice Holman	3.090
Danillo	10.461	Aalshorst Pleasure	19.847	vleesvee			
Delta Logan	9.554	Camion van de Peul*	18.354	Zeno (Bwb)	18.401	Peterslund (Zweeds roodbont)	12.545
Dudam Surprise	7.431	Van de Peul Kylian	17.567	Altes (Bwb)	11.560	Jerudo	9.846
Delta Malaga	7.327	Kian	17.479	Amadeo Hof ter Boeken (Bwb)	11.478	Rumgo (fleckvieh)	4.289
Timmer Climax	7.184	Woeste Polder Reladon (50% mon.)	11.019	Talent 2290 Papillons (Bwb)	8.115	Braut (Noors roodbont)	4.024
Newhouse Gofast*	7.144	Heihoeve Arnold	9.927	Adamo (Bwb)	5.242	Wille (fleckvieh)	3.786
Ponsstar Sunflower rf	6.863	Beukenhof 346 Ideal	9.551	Ostfjasszonyfai Cirbolya (Bwb)	3.920	Jotan	3.554
Welcome Oman Palmer	6.653	J&G Malando	7.829	Lucas van Boszicht (Bwb)	3.837	BFG Waldbrand (fleckvieh)	2.690
Ludiek Bluejay*	5.656	Huijben Red Tequila	6.657	Ugo van Boszicht (Bwb)	3.479	Imposium (fleckvieh)	2.630
Fiction rf	5.315	Talentino	6.170	zwartbont import			
Delta Ny Yankee	5.305	Lowlands Klimmer	5.849	Bosside Alta Ross	19.220	O Brolin (Zweeds roodbont)	2.620
Delta Persuader	5.222	Lowlands Lambiek	5.241	Co-Op Oman Loydie	13.833	Unchoix (montbéliarde)	2.543
Delta Edison*	4.859	DCH Almighty	5.189				

Tabel 4 – Eerste inseminaties per stier in Vlaanderen van 1 september 2011 tot en met 31 augustus 2012 (* = genoomstier) (bron: CRV)

naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.
zwartbont Vlaanderen							
Ralma O-Man Cf Cricket by	6.473	Newhouse Gofast*	1.258	Lowlands Leola	1.435	Lotto v.d. Vloeikenshoeve (Bwb)	2.338
DT Improver	5.454	Ludiek Bluejay *	1.090	DCH Almighty	1.249	Langoureux de Foz (Bwb)	2.223
Delta Paramount	3.253	roodbont Vlaanderen				zwartbont import	
Woudhoeve 1042 Impuls	2.756	Delta Fidelity	4.543	Fleuron de Maffe (Bwb)	4.515	Bosside Alta Ross	2.489
Delta Emerald*	2.539	Camion van de Peul*	2.576	Adajio de Bray (Bwb)	3.487	Regancrest Alta Iota	2.276
Delta G-Force*	2.283	Topspeed Kodak	2.459	Kubitus de Bray (Bwb)	3.005	Dudoc Mr Burns rf	1.576
Delta Atlantic*	1.853	Van de Peul Kylian	2.436	Sauveur de Monin Chapelle (Bwb)	2.905	Lake-Effect Alta Caliber*	1.224
Dome's Navarro	1.352	Lowlands Lambiek	1.765	Talent 2290 Papillons (Bwb)	2.730	Co-Op Oman Loydie	1.177
Delta Malaga	1.300	Beukenhof 346 Ideal	1.437	Harpon de l'Orgelot (Bwb)	2.390	Gillette Windbrook	1.103

Camion van de Peul is de populairste roodbonte genoomstier

Delta Emerald noteert bijna 15.000 eerste inseminaties

Bosside Alta Ross met afstand de meestgebruikte importstier

Niet eerder noteerde Peterslund in één jaar zoveel inseminaties

In tegenstelling tot Nederland neemt het totaal aantal eerste inseminaties in Vlaanderen wel af. Het voorlopige aantal kwam uit op 203.427 stuks, bijna 2400 minder dan vorig jaar.

Van de in Vlaanderen vertegenwoordigde rassen noteren de Belgisch witblauwen de grootste daling. Niet alleen absoluut – het aantal eerste inseminaties met witblauwen liep met ruim 5000 terug – ook relatief gezien verliest het vleesras terrein. Het Belgisch-witblauwras scoort een marktaandeel van 27,8 procent ten opzichte van 29,1 vorig jaar (tabel 2). De zwartbonte holsteins verstevigden juist hun marktpositie, terwijl ook een aantal kruisingsrassen terrein wint. Fleckvieh, montbéliarde, Zweeds roodbont en brown swiss noteren een plus van 0,1 procent, al blijft hun totale marktaandeel in Vlaanderen nog bescheiden.

Ook in Nederland zet de trend van een toenemende populariteit van kruisingsrassen onverminderd door. Vooral het marktaandeel van fleckvieh en montbéliarde is flink gestegen. Daarbij past de kanttekening dat het montbéliarderas de winst dankt aan de enorme populari-

teit van Reladon, die vijftig procent montbéliardebloed draagt. Opvallend is dat het gebruik van zwartbonte holsteins niet lijdt onder de extra inseminaties met stieren van andere rassen. Het aandeel inseminaties met zwartbonte holsteinstieren blijft op peil met 56,9 procent. De roodbonte holsteins verliezen wel 0,4 procent, terwijl het gebruik van Belgisch witblauwen met één procent terugloopt.

Record voor Peterslund

De bekendste representant van al die kruisingsrassen is de Zweeds-roodbontstier Peterslund. In het segment roodbont import handhaaft hij zich als lijst-aanvoerder. Met ruim 12.500 eerste inseminaties boekt hij zelfs een persoonlijk record; niet eerder liet hij in een jaar tijd zoveel inseminaties aantekenen. Naast Peterslund consolideren ook de Duitse roodbontstier Jerudo, fleckviehstier Rumgo en de Noors-roodbontstier Braut hun positie in de top vier. Bij de mrij-stieren draagt Manuel 253-zoon Menno de leiding over aan Goran (v. Guido). Goran is met bijna 2400 eerste inseminaties de enige mrij-stier die de

grens van 2000 eerste inseminaties doorbreekt. In zijn kielzog volgen Menno en Remco (v. Matthijs).

Ross populairste importstier

Zonen van Oman domineren de lijst met meestgebruikte Nederlandse zwartbontstieren. Bij de importstieren is het niet anders. Een trio Amerikaanse OManzonen neemt de leiding. Bosside Alta Ross bezet de koppositie, terwijl halfbroers Co-Op Oman Loydie en oud-koploper Morningview Legend hem op het podium flankeren. Het aantal eerste inseminaties van Ross, die ook in Vlaanderen nummer één is, is zeker het vermelden waard. Ross verzamelde in een jaar tijd ruim 19.000 eerste inseminaties. Het is lang geleden dat een importstier zoveel Nederlandse koeien als partner kreeg. Net als vorig jaar is Mascol (v. Mtoto) de hoogst genoteerde Duitse stier in de lijst. Stol Joc (v. Jocko) is de meest begeerde Franse stier, terwijl vanuit Engeland Galastar Bluesky (v. Shottle) het vaakst is ingezet. Alpag Iron Active (v. Boss Iron) is de meestgebruikte Italiaan, terwijl Crockett-Acres Eight (v. OMan) de hoogst genoteerde Canadese stier in de lijst is. I